

ROADPOL akcijā Latvijā reģistrēts vairāk nekā tūkstotis ātruma pārkāpumu

Publicitātes foto

Gunda Katrīna Vovere

Jau 12. reizi norisinājās Eiropas ceļu policijas tīkla ROADPOL akcija «Atļautā braukšanas ātruma kontroles nedēļa», kurā piedalās arī Latvija. Tā ir akcija, kurā piedalījās visas Eiropas Savienības dalībvalstis, lai pastiprināti uzraudzītu to, lai ceļu satiksmē tiktu ievērots atļautais braukšanas ātrums. Akcijas ietvaros 9. aprīlī notika arī «24 stundu ātruma maratons», kurā diennakti ātruma pārkāpēji tika īpaši uzraudzīti. Ikdienā cilvēkiem ir pārliecība, ka mūs sargā, palīdz un glābj dzīvības ārsti, ugunsdzēsēji un policisti, taču organizācijas pārliecība ir, ka viss sākas no mums – parastajiem iedzīvotājiem, kuri glābj dzīvības katru dienu, vienkārši esot atbildīgi, piedaloties ceļu satiksmē.

Ātruma ierobežojumu neievērošana ir visizplatītākais ceļu satiksmes noteikumu pārkāpums Latvijā, un kopumā šai statistikai ir tendence palielināties. Valsts policija apkopojusi statistiku par 2024. gadu – policisti fiksējuši 77 712 ātrumpārkāpējus, ar pārvietojamajiem fotoradariem fiksēti 45 832 pārkāpumi, bet ar stacionārajiem radariem – 231 598 pārkāpumi.

Kas ir ROADPOL?

ROADPOL ir nevalstisks, starptautisks ceļu policijas tīkls, kura galvenais mērķis ir samazināt bojāgājušo un smagi ievainoto skaitu uz Eiropas ceļiem.

Šobrīd organizācijā ir 31 dalībvalsts no Eiropas un viens novērotājs no Apvienotajiem Arābu Emirātiem (Dubaijas policija).

ROADPOL galvenais darbības virziens ir ceļu satiksmes kontroles pārbaudes, taču tiek organizētas arī ceļu satiksmes negadījumu novēršanas kampaņas. Ņemot vērā to, ka uz ceļiem aizvien biežāk tiek izdarīti noziedzīgi nodarījumi – vai nu no vadītāju, vai pasažieru puses, vai izmantojot transportlīdzekļus kā instrumentu noziegumu izdarīšanai – ir sāktas sarunas ar starptautiskajām tiesībsargājošajām iestādēm par efektīvas sadarbības iespējām.

ROADPOL ir TISPOL pēctecis – organizācija, kas tika izveidota pirms vairāk nekā 25 gadiem.

«24 stundu ātruma maratons»

Ātruma maratons ir pasaulē lielākā sinhronizētā ātruma kontroles akcija, kurā piedalās vairāk nekā 20 Eiropas valstu ceļu policija. Tās laikā tūkstošiem policistu uzrauga ātruma ierobežojumu ievērošanu, izmantojot gan tiešu kontroli, gan tehnoloģijas.

Pagājušajā gadā 24 stundu laikā tika fiksēti vairāk nekā 150 000 pārkāpumu, daudzi vadītāji tika sodīti un izglītoti, tūkstošiem atņemtas tiesības. Tas parāda, cik nopietna joprojām ir pārsniegta ātruma problēma.

Šogad akcijai pievienota sabiedrības iesaiste – piemēram, Čehijā un Igaunijā iedzīvotāji var ieteikt bīstamās vietas, kur ātruma pārsniegšana ir izplatīta. Šāda pieeja tiek izmantota arī Francijā, Serbijā, Ungārijā, Īrijā, Horvātijā un Luksemburgā.

Ātruma pārsniegšana ir viens no galvenajiem nāvējošu avāriju iemesliem Eiropā, kur katru gadu bojā iet vairāk nekā 25 000 cilvēku. ROADPOL mērķis nav tikai sodīt, bet mainīt sabiedrības attieksmi – «pats ātrums nav bīstams, bīstama ir pārsniegšana,» uzsver Čehijas policijas pārstāve Jana Peleskova.

Ātruma maratons sūta skaidru vēstījumu: ceļu drošība ir mūsu visu kopīga atbildība, un ātruma pārkāpumi netiks pieļauti.

Citas akcijas un to norises laiki 2025. gadā

Atļautā braukšanas ātruma kontrole nav vienīgā akcija, kuru organizē ROADPOL. Ir arī tādas Eiropas ceļu satiksmes drošības operācijas, kurās tiek kontrolēta drošības jostu lietošana, braukšana reibumā, vadītāju uzmanības novēršana un komerctransporta drošība.

Kravas automašīnu un autobusu kontroles operācijas (5.–11. maijs, 17.–23. novembris) būs vērstas uz smago komerctransporta līdzekļu un autobusu atbilstības pārbaudēm, koncentrējoties uz tādiem bīstamiem pārkāpumiem kā transportlīdzekļu pārslodze, darba un atpūtas laika noteikumu pārkāpumi un tehniski defekti.

Drošības jostu operācijas laikā (10.–16. marts) policisti veica pārbaudes, lai pārliecinātos, ka vadītāji un pasažieri lieto drošības jostas, kā arī pārbaudīja bērnu drošības sistēmu pareizu izmantošanu. Pētījumi liecina, ka drošības jostu nelietošana būtiski palielina nāves risku ceļu satiksmes negadījumos.

Ātruma kontroles operācijas ietvaros (7.–13. aprīlis un 4.–10. augusts) tiks pastiprināta ātruma kontrole, lai mazinātu pārmērīgas ātruma pārsniegšanas gadījumus – vienu no galvenajiem nāvējošo avāriju cēloņiem Eiropā.

Alkohola un narkotiku kontroles operācija (16.–22. jūnijs un 15.–21. decembris) būs vērsta pret autovadītājiem, kuri atrodas alkohola vai narkotisko vielu ietekmē, cenšoties samazināt nopietnu ceļu satiksmes negadījumu skaitu, ko izraisa apreibinājušies vadītāji. 20.–21. jūnijā notiks 24 stundu maratons ar intensīvām pārbaudēm uz ceļiem.

Uzmanības pie stūres operācija (6.–12. oktobris) – vadītāju uzmanības novēršana kļūst par arvien lielāku problēmu, jo mobilo telefonu un citu ierīču lietošana pie stūres izraisa arvien vairāk negadījumu. Šīs kampaņas mērķis ir gan kontrolēt pārkāpumus, gan informēt sabiedrību par neuzmanības risku.

Drošo brīvdienu operācija jeb vasaras ceļojumu sezonas laikā ROADPOL veiks pārbaudes, koncentrējoties uz transportlīdzekļu tehnisko stāvokli, vadītāju nogurumu, ātruma pārsniegšanu un kravas nostiprinājumu. Šīs pārbaudes palīdzēs nodrošināt, ka ceļojumi tiek veikti drošos un likumīgos apstākļos. Operācija notiks **jūlijā un augustā.**

Jauna operācija par divriteņu transportlīdzekļu drošību – šogad pirmo reizi ROADPOL ievieš arī operāciju, kas vēltā visu divriteņu transportlīdzekļu drošai lietošanai. Tā norisināsies tikai trīs dienas **maijā**, taču pēc rezultātu un policijas atgriezeniskās saites analīzes tiks vērtēta iespēja šo iniciatīvu turpināt vai paplašināt 2026. gadā.

2025. gada atļautā braukšanas ātruma kontroles nedēļas rezultāti Latvijā un Latgalē

Valsts policijas sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste (Vidzemes reģiona jautājumos) Zane Vaskāne atklāja, ka kopumā šajā nedēļā visā Latvijā tika fiksēti 1902 ātruma pārkāpumi, savukārt ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, tika fiksēti 9012 pārkāpumi. No tiem visvairāk ātruma pārkāpumu fiksēts Vidzemes reģionā – 554, tam sekoja Latgales reģions ar 448 ātruma pārkāpējiem, Kurzemes reģionā – 310, Rīgā – 297, bet vismazāk piekerto šoferu, kas pārsnieguši atļauto braukšanas ātrumu, bija Zemgales reģionā – 293. Taču 24 stundu maratonā Latgalē ierindojās pirmajā vietā starp visiem reģioniem, šajā diennaktī tika fiksēti 123 ātruma pārkāpumi.

Valsts policija informē, ka, salīdzinot ar pagājušo gadu, ātruma pārkāpēju skaits šīs akcijas ietvaros ir samazinājies – 2024. gadā akcijas laikā tika konstatēti 2111 ātruma pārkāpumi, šogad – par 209 pārkāpumiem mazāk. Ar tehniskajiem līdzekļiem pērn tika fiksēti 11 628 pārkāpumi, bet šogad par 2616 gadījumu mazāk.

ROADPOL «24 stundu ātruma kontroles maratonā», kas norisinājās 9. aprīlī, Valsts policijas darbinieki konstatēja 393 ātrumpārkāpumus, par kuriem tika uzsākti administratīvā pārkāpuma procesi, savukārt ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, tika fiksēti 1107 ātrumpārkāpēji. Ja salīdzina ar pagājušo gadu, tad šogad ātrumpārkāpumu skaits ir bijis mazāks. Pērn «24 stundu ātruma kontroles maratona» laikā Valsts policijas darbinieki konstatēja 519 steidzīgus autovadītājus, savukārt ar tehniskajiem līdzekļiem tika konstatēti 2128 pārkāpumi.

Šīs akcijas laikā septiņiem autovadītājiem atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, bet 19 piemērots tiesību izmantošanas aizliegums. No šiem pārkāpējiem vislielākais pārkāpumu skaits fiksēts tieši Rīgas reģionā.

Z. Vaskāne atgādina, ka Valsts policija ikdienā turpina darbu pie ceļu satiksmes uzraudzības, izmantojot pieejamos resursus un iespējas. Lai gan personāla resursi ir ierobežoti, ātruma kontrole tiek veikta ne tikai ar policijas ekipāžu tiešu iesaisti, bet arī ar dažādu tehnisko līdzekļu palīdzību.

Ātruma pārkāpumu kontrolei tiek izmantoti stacionārie radari, pārvietojamie radari, vidējā ātruma kontroles posmi, Valsts policijas transportlīdzekļi ar 360 grādu kameru sistēmām, kā arī mobilās radaru ierīces un netrafarētie transportlīdzekļi.

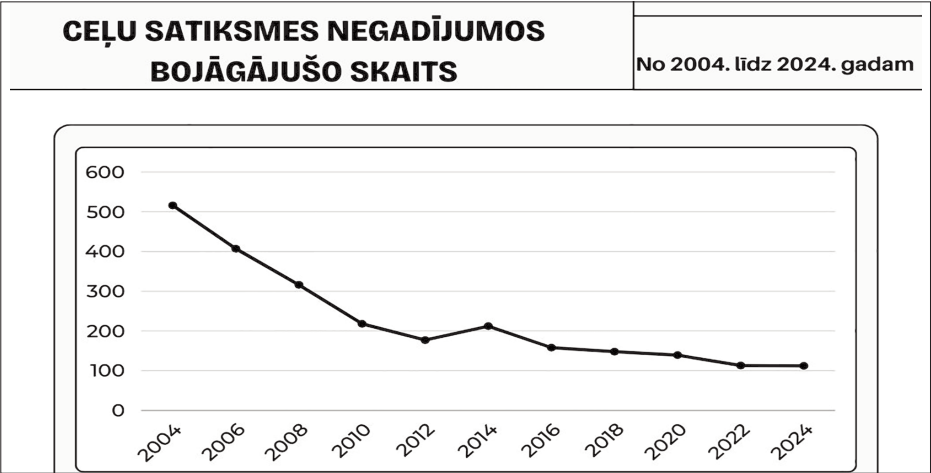
Šādas kampaņas palīdz ne tikai identificēt pārkāpējus, bet arī palielina preventīvo efektu – vadītāji biežāk pārdomā savus braukšanas paradumus. Tā ir arī iespēja sadarboties starptautiski un salīdzināt pieejas satiksmes drošībai.

Valsts policija regulāri veic satiksmes dalībnieku informēšanu un izglītošanu par dažādām aktuālām ceļu satiksmes drošības tēmām. Šobrīd, iestājoties siltajai sezonai, īpaša uzmanība tiek pievērsta velosipēdistu un elektroskrejriteņu lietotāju drošībai, kā arī atgādināšanai autovadītājiem par atļautajiem braukšanas ātruma ierobežojumiem.

Letālu ceļu satiksmes negadījumu skaita statistika Latvijā

Rīgas Tehniskā universitāte veica smago ceļu satiksmes negadījumu izpēti pilotprojektu, kura īstenošanas laikā tika izpētīti 69 ceļu satiksmes negadījumi (CSNg), kur 66 no tiem ir bijuši bojāgājušie, bet trīs gadījumos bija smagi cietušie. Pētījumā konstatētie CSNg izraisošie faktori bijuši **atļautā ātruma pārsniegšana**, piedalīšanās satiksmē apreibinošo vielu ietekmē, pārgalvīga gājēju rīcība, ceļu infrastruktūras ietekme, riskanti apdzīšanas manevri un transportlīdzekļu vadītāju iemaņu trūkums. Noslēdzoties pilotprojektam, secināts, ka tas bijis veiksmīgs un sasniedzis nospraustos mērķus, taču nepieciešams pāriet uz pastāvīgu, sistemātisku smago ceļu satiksmes negadījumu izpēti, piesaistot gan medicīnas, gan par ceļu satiksmes drošību atbildīgo institūciju ekspertus.

Lai gan ceļu satiksmes negadījumi notiek dažādu iemeslu un apstākļu dēļ, nepiemērota ātruma izvēle noteikti ir svarīgs faktors, kas būtiski ietekmē to, kādas ir ceļu satiksmes negadījuma sekas, jo pārkāpums ātrums, braucot ar transportlīdzekli, ietekmē gan reaģēšanas spējas, gan situācijas novērtēšanu uz ceļa utt. Tāpēc, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus, tostarp atļauto braukšanas ātrumu, var glābt dzīvības. Latvijā daudzu gadu laikā braukšanas kultūra uz ceļa noteikti ir uzlabojusies, par to liecina letālo negadījumu skaits uz ceļiem, taču noteikti mums vēl ir kur augt. 2023. gadā tikai četrām Eiropas Savienības dalībvalstīm bojāgājušo skaits uz miljons iedzīvotājiem bija vienāds vai lielāks par 60 – Latvija diemžēl ir šajā četrniekā. 2024. gadā tie bija 70 bojāgājušie uz vienu miljonu iedzīvotāju (dati no Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) mājaslapas). Šobrīd no 2025. gada 1. janvāra līdz šim brīdim ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaits jau ir 36, un gads vēl nav pat pusē...▼

Ceļu satiksmes negadījumos bojāgājušo skaits laika posmā no 2004. līdz 2024. gadam. Par negadījumā bojāgājušo personu uzskata personu, kurai no negadījumā gūtajiem ievainojumiem iestājusies nāve negadījuma vietā vai arī 30 dienu laikā pēc negadījuma. Dati no CSDD

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «ROADPOL akcijā Latvijā reģistrēts vairāk nekā tūkstotis ātruma pārkāpumu» saturu atbild SIA «Vietēja»».

MAF
Mediju atbalsta fonds